

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 571/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej spoločnosťou I. s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. I. L., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 NcC 52/2011-34 z 31. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2012 doručená sťažnosť spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 Listiny základných

práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 NcC 52/2011-34 z 31. októbra (ďalej len „krajský súd“ a „uznesenie krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z rozhodnutí k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka je podľa rozhodcovského rozsudku (rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 00818/11 z 19. apríla 2011) vydaného Stálym rozhodcovským súdom obchodnej spoločnosti S., a. s. (ďalej len „rozhodcovský súd“), v spotrebiteľských veciach v postavení oprávnenej a povinným je J. L. (ďalej len „povinný“). Povinný podal Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) žalobu o zrušenie označeného rozhodcovského rozsudku.

3. Po preskúmaní miestnej príslušnosti postúpil okresný súd vec Okresnému súdu Bratislava IV v zmysle ustanovenia § 84 v spojitosti s § 105 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení rozhodujúcom pre konanie vo veci (ďalej aj „OSP“). Okresný súd Bratislava IV s postúpením veci nesúhlasil a s poukazom na prednosť práva Európskej únie (ďalej len „európske právo“ alebo „právo EÚ“, v citovanom texte aj „komunitárne právo“) a odkazom na § 87 písm. f) OSP, podľa ktorého popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, predložil vec na rozhodnutie krajskému súdu ako svojmu nadriadenému súdu v súlade s § 105 ods. 3 OSP.

4. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol, že na konanie je miestne príslušný okresný súd.

5. Napadnuté uznesenie krajského súdu je odôvodnené úvahou, že vzhľadom na úpravu únievého práva, najmä na text smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách [mim. vyd. Ú. v. kap. 15, zv. 2, s. 288-293 (ďalej len „smernica č. 93/13/EHS“)] tak, ako je vykladaný Súdny dvorom Európskej únie [predtým aj Súdny dvor Európskych spoločenstiev (ďalej len „Súdny dvor“],

v citáciách aj „ESD“)], nie je v predmetnej veci daná všeobecná miestna príslušnosť v zmysle § 84 a § 85 OSP, na ktorú sa odvolal okresný súd pri postúpení veci, a nie je daná ani výlučná miestna príslušnosť v zmysle § 88 ods. 2 OSP, ako požadovala sťažovateľka. Miestna príslušnosť sa určí podľa § 87 písm. f) OSP, a to na základe podanej žaloby povinného, čiže miestne príslušným je okresný súd, keďže spotrebiteľ tomuto súdu podal žalobu. Na podporu svojich tvrdení krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora vo veci č. 106/77 *Amministrazione delle finanze dello Stato c/a S. p. A. Simmenthal*, vo veci C-473/00 *Cofidis* a vo veci C 243/08 *Pannon GSM Zrt. c/a Erzsébet Sustikné Györfi*.

6. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka ústavnému súdu sťažnosť, ktorou sa domáha, aby ústavný súd vo veci samej nálezom vyslovil, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jej základných práv zaručených v čl. 46 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 36 a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, a zároveň aby zrušil toto uznesenie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka taktiež žiada priznať úhradu trov konania pred ústavným súdom.

7. Podstatou sťažnosti je tvrdenie, že rozhodnutie krajského súdu je arbitrárne a nedostatočne, resp. nesprávne odôvodnené, pretože krajský súd nerozhodoval na základe relevantnej právnej normy Občianskeho súdneho poriadku, t. j. podľa ustanovenia § 88 ods. 2 OSP o miestnej príslušnosti tak, ako to požadovala sťažovateľka. Sťažovateľka taktiež namieta, že záver krajského súdu v napadnutom uznesení sa odkláňa od doterajšej rozhodovacej praxe a nemožno ho vyvodiť ani z úniového práva. Podľa sťažovateľky v danom prípade nemožno pristúpiť k priamemu účinku práva EÚ - smernice č. 93/13/EHS, ktorá nemôže mať v prípadoch týchto tzv. horizontálnych vzťahov priamy účinok, a nepriamy účinok predmetnej smernice (povinnosť vykladať vnútroštátne právo v súlade s cieľom a účelom smernice) sa taktiež nemôže aplikovať, keďže ustanovenie vnútroštátneho právneho predpisu (§ 88 ods. 2 posledná veta OSP) je natoľko jednoznačné, že ho možno interpretovať iba jediným spôsobom. Sťažovateľka k tomu dodáva, že faktické využitie zásady eurokonformnej interpretácie je možné iba v tých prípadoch, keď ustanovenie právneho predpisu je neurčité do takej miery, že jeho znenie možno vyložiť

(interpretovať) rôznymi spôsobmi, pričom je nutné prikloniť sa k takému spôsobu interpretácie, ktorý je v súlade s úniovým právom, avšak v danom prípade pre jednoznačnosť právnej normy odklon od aplikácie § 88 ods. 2 poslednej vety OSP z dôvodu eurokonformnej interpretácie predstavuje porušenie zákazu výkladu contra legem.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05 alebo IV. ÚS 136/05).

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z týchto dôvodov ústavný súd pri posudzovaní prerokúvanej veci sťažovateľky prihliadal aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Podľa § 84 OSP na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 87 písm. f) OSP popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 88 ods. 2 poslednej vety OSP (účinného do 31. decembra 2011) na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku je vždy príslušný súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania.

15. Kľúčové námietky sťažovateľky smerujú proti spôsobu, akým krajský súd v napadnutom uznesení aplikoval právo EÚ, ako aj proti záveru, ktorý krajský súd z práva EÚ vo vzťahu k vnútroštátnemu právu v napadnutom uznesení vyvodil. Sťažovateľka v podstate svojej sťažnosti tvrdí, že krajský súd tým, že neaplikoval ustanovenie vnútroštátneho práva (§ 88 ods. 2 poslednú vetu OSP platné v čase rozhodovania), ale dal prednosť úniiovému právu, porušil jej označené základné práva podľa ústavy a listiny.

16. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, I. ÚS 301/06, I. ÚS 88/07).

17. Ústavný súd musel preto posúdiť, či odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu splňa uvedené ústavné požiadavky, a na základe toho posúdiť, či je konformné so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Krajský súd odôvodnil napadnuté uznesenie takto:

„Členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii a v Európskom spoločenstve predstavuje aj povinnosť dodržiavať komunitárne právo, teda právo orgánov Európskeho spoločenstva. Súčasťou práv Európskych spoločenstiev je aj Smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Podľa článku 6 ods. 1 Smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich

vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa, a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Základnou charakteristikou komunitárneho práva je jeho prednosť pred právom vnútroštátnym, pričom predpokladom na uplatnenie princípu prednosti je rozpor medzi vnútroštátnou a komunitárnou normou. Pred vnútroštátnym súdom sa nemožno dovolávať žiadneho vnútroštátneho predpisu, ktorý by bol v rozpore s komunitárnym právom. V opačnom prípade by bola ohrozená aplikácia komunitárneho práva, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre uskutočňovanie cieľov Zmluvy o založení ES (rozhodnutie vo veci 6/64 Flaminio Costa c/a E.N.E.L.).

*Ďalším obdobným rozhodnutím, ktoré upravuje problematiku princípu prednosti komunitárneho práva, je rozsudok ESD č. 106/77 vo veci *Amministrazione delle finanze dello Stato c/a S. p. A. Simmenthal*, podľa ktorého každý vnútroštátny súd má povinnosť úplne aplikovať komunitárne právo a chrániť práva zverenú komunitárnym právom jednotlivcovi, pričom má ponechať neaplikované každé prípadné ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré je v rozpore s komunitárnym právom, a to bez ohľadu na to, či ustanovenie vnútroštátneho práva bolo prijaté pred alebo po prijatí komunitárnej úpravy. V prípade, že dôjde ku konfliktu komunitárneho práva s vnútroštátnou právnou normou, je povinnosťou orgánu aplikujúceho právo vykladať vnútroštátne právo v súlade s právom komunitárnym (tzv. eurokonformný výklad). Pokiaľ právna norma členského štátu nepripúšťa eurokonformný výklad, je povinnosťou orgánu aplikujúceho právo nepoužiť túto normu, pokiaľ odporuje komunitárnemu právu.*

*Pri výklade smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Európsky súdny dvor vo viacerých veciach konštatoval, že je v rozpore s cieľmi smernice, ak vnútroštátna právna úprava bráni plné uplatnenie práv spotrebiteľa, a to napríklad v rozsudku vo veci C-473/00 *Cofidis*. Ďalej v rozsudku C 243/08 *Pannon GSM Zrt. c/a Erzsébet Sustikné Györfi* ESD konštatuje, že účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len vtedy, ak má vnútroštátny súd možnosť posúdiť takúto podmienku *ex offo*. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať *ex offo* nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak považuje takúto podmienku za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia, okrem prípadu, že to*

spotrebiteľ namieta. Vnútroštátny súd má túto povinnosť tiež vtedy, ak preveruje svoju vlastnú miestnu príslušnosť. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať ako nekalú. V tejto súvislosti musí vnútroštátny súd zohľadniť skutočnosť, že podmienka obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, ktorá bola do nej vložená bez osobitného vyjednávania a ktorá priznáva výlučnú právomoc súdu, v ktorého obvode sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, môže byť považovaná za nekalú. V predmetných veciach rozhodcovská doložka nebola v spotrebiteľskej zmluve dohodnutá individuálne, pričom bez ďalšieho priznáva právomoc riešiť spory zo zmluvy rozhodcovskému súdu v Bratislave; vzhľadom na vzdialenosť bydliska spotrebiteľa je preto možné považovať ju za nekalú.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe. To znamená, že ak by súd v konaní o zrušenie rozsudku uznal žalovaný dôvod za dôvodný, zruší rozhodcovský rozsudok a pokračuje v konaní v rozsahu uvedenom v žalobe. Tým sa konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku stane konaním na základe spotrebiteľskej zmluvy.

Vzhľadom na aplikáciu komunitárneho práva nie je teda v predmetnej veci daná výlučná miestna príslušnosť Okresného súdu Bratislava IV v zmysle § 88 ods. 2 posledná veta O.s.p.; ani miestna príslušnosť v zmysle § 85 O.s.p., na ktorý sa odvolal Okresný súd Prešov pri postúpení veci; nesúhlas Okresného súdu Bratislava IV s postúpením veci je preto dôvodný.“

19. Ústavný súd po dôslednom preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že v ňom nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávnosti právnych záverov alebo ktoré by spočívali v nedostatočnom odôvodnení záverov krajského súdu. Krajský súd správne uzavrel, že vzhľadom na záväznosť označeného únievého práva nie je v predmetných veciach daná miestna príslušnosť Okresného súdu Bratislava IV v zmysle § 88 ods. 2 poslednej vety OSP, ale okresného súdu, pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodnil a vysporiadal sa so všetkými námietkami sťažovateľky.

20. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Ústavný súd považuje sťažnosť vo vzťahu k tejto argumentácii sťažovateľky za zjavne neopodstatnenú.

21. Sťažovateľka v sťažnosti taktiež namieta, že napadnuté uznesenie krajského súdu sa odkláňa od iných rozhodnutí všeobecných súdov posudzujúcich tú istú otázku, čiže miestnu príslušnosť súdov v konaní o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov v spotrebiteľských veciach, z ktorých malo vyplývať, že na konanie vo veci sú príslušné sudy podľa § 88 ods. 2 poslednej vety OSP, a nie podľa § 87 OSP (sťažovateľka poukazuje na uznesenie krajského súdu č. k. 6 NcC/33/10-20 z 3. novembra 2010, uznesenie krajského súdu č. k. 3 Ncb 2/2012-34 z 30. januára 2012, uznesenie krajského súdu č. k. 11 NcC 7/2011-19 z 28. februára 2011 a iné). V súvislosti s uvedenou námietkou ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty. Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06, IV. ÚS 75/09). Ústavný súd vo vzťahu k danému prípadu dodáva, že dôveru v určitú rozhodovacuú prax v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu, nie však ojedinelé rozhodnutie súdu. Požiadavka právnej istoty taktiež automaticky neznamená, že sa judikatúra nemôže vyvíjať (IV. ÚS 126/2012). Najmä v súvislosti s výkladom a aplikáciou práva EÚ je pochopiteľný určitý vývoj vnútroštátnej judikatúry. Názor ústavného súdu o ústavnej konformite záverov, ktoré krajský súd v napadnutých uzneseniach vyvodil z práva EÚ, považuje ústavný súd za postačujúci aj na vysporiadanie sa s námietkou

sťažovateľky týkajúcou sa jej výhrad k odklonu od doterajšej rozhodovacej činnosti v podobných prípadoch. Ani táto námietka preto neindikuje možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru z hľadiska takej intenzity pochybenia krajského súdu, ktorá by umožňovala prijať sťažnosť v tejto časti na ďalšie konanie. Sťažnosť je preto aj vo vzťahu k tejto námietke zjavne neopodstatnená.

22. Podľa sťažovateľky nesprávnym napadnutým uznesením krajského súdu o miestnej príslušnosti okresného súdu na konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku došlo aj k porušeniu jej základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

23. Ústava základné právo na zákonného sudcu upravuje v čl. 48 ods. 1, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi; príslušnosť súdu ustanoví zákon (podobne aj čl. 38 ods. 1 listiny). Zákonom, na ktorý sa v citovanom článku ústavy odkazuje, je Občiansky súdny poriadok. Občiansky súdny poriadok ustanovuje, ktorý súd je vecne, miestne a funkčne príslušný na prerokovanie vecí, čo je prvým predpokladom na určenie zákonného sudcu, keďže označené základné právo sa výslovne spája s osobou sudcu, nie so súdom. Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má o veci rozhodnúť, je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. So sústavou súdov je teda priamo spätá príslušnosť súdu o veci rozhodnúť upravená Občianskym súdnym poriadkom, a tým aj osoba zákonného sudcu, za ktorého treba pokladať sudcu určeného v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu (I. ÚS 52/97, II. ÚS 87/01, III. ÚS 116/06). Zákonom ustanovené pravidlá miestnej príslušnosti vytvárajú rámec na určenie zákonného sudcu, a tým aj na realizáciu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

24. Ústavný súd už vyjadril názor, že ak sa účastník konania domnieva, že o jeho veci koná miestne nepríslušný súd, a teda z tohto dôvodu by mal byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je na ňom, aby námietku porušenia ústavnej ochrany vyplývajúcu z ústavnoprocésneho princípu o zákonom sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy) uplatnil

na všeobecnom súde podaním mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania podľa § 237 písm. g) OSP (IV. ÚS 161/08). V prípade nepodania dovolania by tak mohla byť sťažnosť odmietnutá ako neprípustná. V súlade s rozhodovacou činnosťou ústavného súdu, podľa ktorej je na posúdenie prípustnosti dovolania zásadne príslušný dovolací súd (napr. IV. ÚS 238/07, II. ÚS 60/09, I. ÚS 481/2010, IV. ÚS 499/2011), a vzhľadom na judikatúru najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolaní proti rozhodnutiam krajského súdu o miestnej príslušnosti ako súdu nadriadeného podľa § 105 ods. 3 OSP (napríklad uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 243/2010 z 23. novembra 2010), ako aj na okolnosti daného prípadu nepristúpil ústavný súd k odmietnutiu sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti, ale skúmal, či sú dôvody, ktoré by bránili jej prijatiu na ďalšie konanie.

25. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľné a v okolnostiach daných vecí nemohlo napadnutým uznesením krajského súdu dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

Podľa názoru ústavného súdu nemôže ústavne konformná aplikácia pravidiel o miestnej príslušnosti krajským súdom predstavovať porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny.

26. Ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že nesúhlas sťažovateľky s právnymi názormi krajského súdu nemôže sám osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov. Z už uvedených dôvodov preto ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

27. V závere nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že neskorší vývoj legislatívy sa ubral smerom vytýčeným napadnutým uznesením krajského súdu. Novelizáciou Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 388/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) bola s účinnosťou od 1. januára 2012 zmenená právna úprava

pravidla miestnej príslušnosti v § 88 ods. 2 poslednej vete OSP takto: „Na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku je však vždy príslušný súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania; ak je navrhovateľom spotrebiteľ, je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého má bydlisko.“

28. Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

29. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2012